

An illustration of three stylized figures against a solid purple background. On the left, an older man with a grey beard, wearing a pink long-sleeved shirt and light blue trousers, is kneeling and holding a long blue telescope to his eye. In the center, a man with a beard, wearing a maroon blazer and blue trousers, stands holding a pair of blue binoculars to his eyes. On the right, a woman with grey hair, wearing a purple blazer and red trousers, is kneeling and holding a large blue magnifying glass over the ground. All three figures are smiling and appear to be engaged in a shared activity of exploration or discovery.

Studenten bij een mbo-opleiding in de richting van techniek moeten zelf een stage regelen. Vanuit de opleiding krijgen ze contactgegevens aangeleverd en ze dienen de verdere stappen zelf te ondernemen. De deadline voor het regelen van de stage verstrijkt en het blijkt dat veel studenten geen stage hebben. Docenten mopperen en morren. Waarom komen die studenten niet in actie? Moeten wij nou alles voorkauwen?

Wat?

Wat is onderzoekend vermogen?

"De competentie om in professionele situaties vast te kunnen stellen waar adequate (handelings)kennis ontbreekt, en waar nodig deze ontbrekende kennis met passende grondigheid te kunnen creëren en bruikbaar te maken voor de professionele context." (Munneke, 2024, p.13).

	Kenniscreatie	Passende grondigheid	Doorwerking
Theorie	Welke handelingskennis ontbreekt mij zodat ik hiermee kan omgaan?	Wat doe ik om de kennis te verkrijgen? Welke overwegingen maak ik daarbij?	Wat is het resultaat en hoe kan mijn organisatie daarvan profiteren?
Praktijk voorbeeld	Veel studenten lukt het niet een stageplaats te regelen. Probleem situatie	Ik overweeg op welke manier ik het beste met deze situatie om kan gaan: ga ik opzoeken, uitzoeken of onderzoeken?	De studenten voelen zich zelfverzekerd en regelen zelf een stageplaats. De beltraining wordt ingevoerd binnen de gehele opleiding. Andere opleidingen voeren ook een beltraining in.
		Ik onderzoek waarom studenten geen stageplaats krijgen.	
		Studenten ervaren belangst. Ik regel een beltraining.	

Methode

Op basis van het theoretisch kader is een praatplaat ontwikkeld die als leidraad gebruikt werd tijdens **semi-gestructureerde interviews**. Docenten (N=13) werd bevestigd op een **praktijksituatie** die zij zelf hadden meegemaakt waarin ze hadden ervaren **niet te weten hoe te handelen** of te **twijfelen over hun handelen**.

Methode		Thema's
Interviews: 13 docenten	→ 18 praktijksituaties	Pedagogisch
	↓ ↓	Didactisch
	15 afgerond	Samenwerken collega's
	3 niet afgerond	Verander- management
Docenten zijn tot een resultaat gekomen	Docenten zijn nog niet tot een resultaat gekomen	Vakontwerp
		Processen

- 1 Docenten kennen van de term onderzoekend vermogen wel **kenniscreatie** (ik moet iets leren), maar niet de **passende grondigheid** (hoe en waarom) en **doorwerking** (gevolg voor klas, school en het delen van de kennis).
- 2 55% van de situaties is **pedagogisch** van aard.
- 3 Er is d.m.v. **routes** geanalyseerd welke stappen docenten per praktijksituatie hebben doorlopen.
- 4 In de **helft** van de praktijksituaties is door docenten verder op- of uitgezocht hoe om te gaan met de praktijksituatie (**route 1**).

Bekijk de routes

- 5 Echter, de vraag is of docenten **bewust** de opties die ze hebben om tot meer kennis te komen verkennen. Maken ze de afweging tot opzoeken, uitzoeken of onderzoeken of kiezen ze voor het pad wat hen het meest logisch lijkt, zonder na te gaan of ze ook op andere manieren tot kennis te kunnen komen? Is er dus wel sprake van **passende grondigheid**?
- 6 In de helft van de praktijksituaties wordt een actie bedacht en uitgevoerd zonder passende grondigheid **of** niet gehandeld om de kennis te krijgen die nodig is om met de praktijksituatie om te gaan (**routes 2 en 3**).
- 7 De praatplaat dient mogelijk als tool om onderzoekend vermogen te versterken.

Geen bewuste keuze of overweging

Opzoeken Uitzoeken Onderzoeken

47% **Route 1** → Kenniscreatie → Passende grondigheid → Doorwerking

40% **Route 2** → Kenniscreatie → Passende grondigheid → Actie → Doorwerking

13% **Route 3** → Kenniscreatie → Passende grondigheid → Doorwerking

Kenniscreatie	Passende grondigheid	Doorwerking
Docenten zijn zich bewust van ontbrekende (handelings) kennis.	Alleen opzoeken, uitzoeken.	Geleerde lessen worden genoemd.
Term onderzoekend vermogen nog onbekend.	Niet onderzoeken.	Doorwerking alleen in eigen praktijk.
Vaak pedagogisch thema.	Collega vaak als informatiebron.	Weinig verandering/ verbetering schoolbeleid n.a.v. gecreëerde kennis.
	Maken docenten bewuste overwegingen of werken ze vanuit intuïtie?	Kennis wordt niet gedeeld met collega's, andere opleidingen.

Bekijk artikel

Medegefinancierd door de Europese Unie

